

Temat lekcji: Społeczeństwo polskie po II wojnie światowej

Zagadnienie: Polska w epoce Gomułki. Różnice regionalne

Relacja Marka Białego zarejestrowana w formie wideo przez Emilię Matuszewską w 2021 roku w Warszawie, sygnatura AHM_V_0206

Fragment wideo: „Polska A i Polska B” (1 min 49 s)

Wprowadzenie

Marek Biały urodził się w 1949 roku w Środzie Wielkopolskiej. Wychowywał się w Zaniemyślu, potem w Kępnie. W 1973 roku ukończył studia na Wydziale Odlewnictwa Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie i podjął pracę w krakowskim Instytucie Odlewnictwa. W 1976 roku przeniósł się z rodziną na stałe do Siedlec, gdzie otrzymał pracę w Odlewni Staliwa Stalchemak. Był aktywnym działaczem Solidarności, więzionym w czasie stanu wojennego.

W poniższym fragmencie Marek Biały porównuje Poznańskie z mniej zamożnymi rejonami Polski, które poznał, podróżując w czasach licealnych i na studiach.

Transkrypcja nagrania

Marek Biały: Ja nie pamiętam, skąd to się wzięło, ale być może, że jak już mieszkałem, już studiowałem, byłem w tym Krakowie i gdzieś tam pojechałem, ale na północ od Krakowa, bardziej w okolice może Kielc, Świętokrzyskie. [...] Autostopem też trochę jeździłem jeszcze w liceum. Jeszcze w liceum jeździłem autostopem, więc też się jeździło przez te różnego rodzaju, no... małe miejscowości, wioski, nie? No i widziałem tą różnicę między... wioskami w poznańskim, chociażby koło Zaniemyśla – domy murowane, z czerwonej cegły – a domami gdzie indziej, nie? Drewniane... No i ojciec, już nie pamiętam, skąd to się wzięło, przy jakiej okazji, może po jakichś wakacjach, jak gdzieś żeśmy opowiadali, jak wróciłem, jeżdżąc po tych, tych, bo nawet... Konin to też była Wielkopolska, też województwo poznańskie, ale już zupełnie inny rejon w stosunku do centralnego, okolic Poznania, które znałem, bo byłem tam na obozie harcerskim. I ojciec mówił o... ale o Kielcach to mówił, o Kielcach, czy tam kieleckie: to taka Polska „B”. Polska „B” w znaczeniu na tym, że gorsze warunki życia. No ale również to kojarzyłem, że jeszcze się

spotykają domy kryte strzechą, czego w poznańskim na przykład ja nie pamiętam, żebym będąc w liceum, łąząc po tych wsiach tam gdzieś, żebym widział zabudowania gospodarcze kryte strzechą. Jeżeli, to jakąś starą, już rozpadającą się komórkę.

Pytania do materiału źródłowego

1. Jakie regiony zwiedził pan Biały w czasach szkolnych i podczas studiów? Jakie wrażenie robiły na nim małe miejscowości z tych regionów w porównaniu z Wielkopolską? Na co zwrócił uwagę? O czym świadczyła ta różnica?
2. Jak ojciec pana Białego nazywał Kielecczynę? Do jakiego podziału nawiązywał, z jakiego okresu?
3. Czy wspomniany wyżej podział jest aktualny? Czy od tego czasu pojawiły się jakieś nowe kryteria dzielenia regionów Polski na różne kategorie? Poszukajcie dodatkowych informacji i uargumentujcie swoją odpowiedź.

Pełna relacja dostępna jest na stronie <https://relacjebiograficzne.pl/demo/video/464-marek-bialy>.